

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/40/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113233130
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3113233130.5

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o maloletú O. O. O., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú v konaní opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny O., dieťa rodičov: X., zastúpenej L. a U., zastúpeného L., o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 01. marca 2016, č.k. 5P/11/2014-143, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu m e n í tak, že otec maloletej je oprávnený stretávať sa s maloletou O. O. každú párnú sobotu od 15:00 hod. do 17:00 hod. a každú nepárnú nedeľu od 15:00 hod. do 17:00 hod., vždy za prítomnosti matky, a to na dobu do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej - o úpravu práv a povinností rodičov k mal. O. O., vedenej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 5P/11/2014.

Matka je p o v i n n á dieťa na styk s otcom riadne pripraviť.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozhodnutím nariadil predbežné opatrenie, ktorým upravil styk otca s mal. O. O. tak, že otec je oprávnený sa s dieťaťom stýkať každú párnú sobotu od 10:00 hod. do 17:00 hod. a každú párnú nedeľu od 10:00 hod. do 17:00 hod. s tým, že matka pripraví a odovzdá maloletú otcovi v mieste obvyklého pobytu maloletej a otec dieťa vráti matke v mieste obvyklého pobytu maloletej. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že otec podaným návrhom zo dňa 26.02.2016 žiadal, aby súd vydal predbežné opatrenie, na základe ktorého mu umožní stretávať sa s maloletou každú párnú sobotu od 09.00 hod. do 19.00 hod. a každú párnú nedeľu od 09.00 hod. do 19.00 hod. Svoj návrh na nariadenie predbežného opatrenia otec odôvodnil tým, že obaja rodičia majú rovnaké rodičovské práva a ani jeden z rodičov nemôže byť obmedzovaný pri ich výkone. Poukázal, že je v záujme maloletej, aby nedošlo k odcudzeniu medzi otcom a dieťaťom, a aby neboli narušené vzájomné citové väzby. Matka maloletej mu neumožňuje stretávanie sa s maloletou a podieľanie sa na jej výchove, medzi rodičmi maloletej sú sústavné problémy v komunikácii, tvrdil, že podľa výslovného vyjadrenia matky je jeho povinnosť prispievať na výživu maloletej, ale nemá žiadne právo maloletú vidieť. Okresný súd mal za osvedčené, že mal. O. O. pochádza zo vzťahu svojich rodičov, ktorí nevedú spoločnú domácnosť, nakoľko matka opustila spoločnú domácnosť z dôvodu vzájomných nedorozumení rodičov maloletej, končiacich vzájomnými hádkami, nevhodným správaním otca maloletej. Na základe vydaného predbežného opatrenia bola maloletá zverená do dočasnej starostlivosti a výchovy matke a následným predbežným opatrením bola uložená povinnosť otcovi prispievať na výživu maloletej sumou 80 Eur mesačne, čo do vydania predbežného opatrenia činil. V súčasnosti je nariadené znalecké dokazovanie v konaní vo veci samej. Okresný súd konštatoval, že otec žiadal rozhodnúť predbežným opatrením, aby mu bolo umožnené stretávanie sa s maloletou, nakoľko zo strany matky mu to nie je umožnené. Mal za to, že otec osvedčil naliehavosť situácie, potrebu vydať predbežné opatrenie, nakoľko maloleté dieťa bolo dočasne zverené matke, bola upravená dočasne aj vyživovacia povinnosť, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku jeho rozhodnutia s tým, že sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a podľa ust. § 76 ods. 4 O.s.p.

V zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka maloletej a domáhala sa, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že otec bude oprávnený stretávať sa s mal. O. O. každý nepárny piatok od 12:00 hod. do 14:00 hod. v mieste bydliska maloletej a v prítomnosti matky maloletej. Uviedla, že mal. O. O. nemá ešte Z. roky a s otcom sa takmer dva roky nevidela a za tejto situácie považovala za nemysliteľné, aby súd upravil styk otca s maloletou v takom širokom rozsahu a bez prítomnosti matky nariadeným predbežným opatrením. Dôvodila, že mal. O. O. otca nepozná, nie je naň zvyknutá, a pokiaľ by ju na celý deň od nej zobral, mohlo by jej to spôsobiť psychickú traumu. V konaní o úpravu styku otca s maloletou súd nariadil znalecké dokazovanie, nakoľko rodičia sa na styku nedohodli a je preto nevhodné, aby za daných okolností súd upravil tak široký styk otca s dieťaťom. Ďalej uviedla, že otec sa začal domáhať úpravy styku s mal. dieťaťom až potom, čo si začala uplatňovať svoje finančné nároky na určenie výživného. Otec tvrdil, že s matkou maloletej nemal intímny pomer, domáhal sa zapretia otcovstva a počas celej doby sa o dieťa nezaujímal. Nie je pravdou, že by mu bránila v styku s maloletou. Väzby medzi otcom a dieťaťom sú však prerušené a ani nariadeným predbežným opatrením sa nedá zabrániť tomu, aby nedošlo k prerušeniu väzieb medzi otcom a dieťaťom, keď otec dal jasne najavo city k svojmu dieťaťu podaním návrhu na zapretie otcovstva. Zdôraznila, že mal. O. O. je na ňu citovo naviazaná, nakoľko spolu trávajú všetok čas a otec je pre ňu neznámym človekom. Za tejto situácie považovala za potrebné, aby si maloletá na otca zvykla v jej prítomnosti, a to postupne v kratšom časovom úseku. Poukázala na skutočnosť, že mal. O. O. má atopický ekzém a trpí potravinovou intoleranciou a aj z týchto dôvodov nie je možné, aby sa otec s maloletou stretával na tak dlhú dobu, nakoľko nepozná jej potreby, zvyky, ani stravovacie návyky. Poukázala na vek dieťaťa, skutočnosť, že otec sa s dieťaťom dlhú dobu nestretával a na zdravotné problémy dieťaťa, pri ktorých treba dodržiavať stravovací režim, a preto je zrejmé, že v tak širokom rozsahu úprava styku otca s dieťaťom bez jej prítomnosti je nevhodná a škodlivá, môže u maloletej vyvolať stres a zhoršiť jej zdravotný stav. Tvrdila, že otec v piatok nepracuje, a preto je možné styk s dieťaťom upraviť v piatok.

Otec na odvolanie matky reagoval návrhom na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a O.s.p., ktoré bolo uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 05.05.2016, č.k. 5P/11/2014-209 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 26.05.2016, č.k. 19CoP/34/2016-223 zamietnuté. V návrhu na nariadenie predbežného opatrenia otec uviedol, že napriek predbežnej vykonateľnosti nariadeného predbežného opatrenia o úprave jeho styku s dieťaťom a jeho dostavenia sa k realizácii styku s dieťaťom do miesta bydliska matky dňa 12.03.2016, 13.03.2016, 27.03.2016, 28.03.2016, 09.04.2016 a 10.04.2016 matka nikdy neotvorila, dvakrát volal hliadku polície, ktorej matka neotvorila, nereaguje na jeho telefonáty, ani SMS správy, a preto podal na matku trestné oznámenie.

Kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril, zostal nečinný napriek tomu, že v konaní má ako orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zastupovať záujmy maloletého dieťaťa.

Krajský súd vec preskúmal podľa § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie okresného súdu je potrebné zmeniť podľa § 220 O.s.p.

Podľa § 102 ods. 1 veta prvá O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov, alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať, alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežného opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

V preskúmvanej veci súd prvého stupňa pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia správne postupoval podľa § 102 ods. 1 veta prvá O.s.p. s poukazom na ust. § 76 O.s.p., nakoľko návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol podaný v priebehu konania vo veci samej o úpravu práv a povinností rodičov k mal. O. O., pričom nie je vylúčené predbežným opatrením za splnenia zákonných predpokladov rozhodnúť aj o dočasnej úprave styku otca s maloletým dieťaťom.

Pred nariadením predbežného opatrenia z dôvodu, že je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov, súd predovšetkým zisťuje, či bola osvedčená existencia právneho vzťahu medzi účastníkmi, ktorá by si vyžadovala dočasnú úpravu, či táto dočasná úprava je potrebná, či sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav, a či sa neprímeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi, t. j. či účastník nie je obmedzený spôsobom neprímeraným povahe veci. V každom

prípade je však nevyhnutné mať na zreteli, že sa jedná o opatrenie dočasné, trvajúce v zásade len do skončenia vecí samej, v dôsledku čoho právne vzťahy medzi účastníkmi definitívne nerieši. I keď predbežné opatrenie nie je konečným rozhodnutím a jeho účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov, neznamená to, že by bolo možné predbežné opatrenie nariadiť len na základe návrhu bez toho, aby boli aspoň osvedčené základné skutočnosti pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a tiež musí byť osvedčené, že je tu nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

V danej veci bola nepochybne osvedčená existencia právneho vzťahu medzi účastníkmi, keď mal. O. O. je dieťaťom pochádzajúcim z družského vzťahu svojich rodičov.

Nespornou je i tá skutočnosť, že otec sa dlhodobo (otec udáva viac ako rok, neskôr udáva, že od opustenia spoločnej domácnosti matkou, t. j. od novembra 2013 a matka udáva, že takmer dva roky) s mal. O. O. nestýka. Otec tvrdí, že matka mu styk s dieťaťom neumožňuje a odmieta mu dieťa odovzdať na realizáciu styku, matka tvrdí, že otec o dieťa nemá záujem, nikdy sa o ňu nezaujímal, podal návrh na zapretie otcovstva. Komunikácia medzi rodičmi maloletej ohľadne styku otca s dieťaťom je bez akýchkoľvek pochybností problematická, a preto je dohoda rodičov o styku otca s dieťaťom v súčasnosti nemožná a zásah súdu do úpravy styku otca s dieťaťom nevyhnutný.

Otec sa úpravy styku s maloletou domáhal každú párnú sobotu od 09:00 hod. do 19:00 hod. a každú párnú nedeľu od 09:00 hod. do 19:00 hod. Súd prvého stupňa jeho návrhu vyhovel s tým, že zúžil rozsah úpravy jeho styku s dieťaťom tak, že je oprávnený sa s mal. O. O. sýkať každú párnú sobotu od 10:00 hod. do 17:00 hod. a každú párnú nedeľu od 10:00 hod. do 17:00 hod.

Matka podaným odvolaním nespochybnila právo otca na styk s maloletým dieťaťom, nespochybnila ani dôvodnosť nariadeného predbežného opatrenia, napadla len rozsah úpravy styku otca s mal. dieťaťom nariadeným predbežným opatrením a žiadala, aby súd určil rozsah styku každý piatok od 12:00 hod. do 14:00 hod. za jej prítomnosti.

Matka podané odvolanie odôvodňovala jednak útlým vekom dieťaťa, ktoré je na ňu viazané, jednak skutočnosťou, že otec sa s dieťaťom nestýkal viac ako dva roky, dieťa ho nepozná a je potrebné postupne nadviazať vzťah medzi otcom a dieťaťom, aby dieťa neutrpelu traumy, že bude odovzdané na celý deň cudziemu človeku, a preto je nutná úprava styku v jej prítomnosti.

Po preskúmaní obsahu spisu dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie matky mal. O. O. je dôvodné. Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že rodičia spolu nekomunikujú, matka opustila spoločnú domácnosť dňa 29.11.2013 a od tejto doby sa otec s maloletou pravidelne nestýka. Tvrdenia rodičov ohľadne okolností, ako dlho sa otec s dieťaťom nestýka, boli rozdielne, keď otec tvrdil, že sa s dieťaťom nestýka rok, následne tvrdil, že sa nestýka s dieťaťom od opustenia spoločnej domácnosti s matkou, t. j. od novembra 2013 a matka tvrdila, že dva roky sa otec s dieťaťom nestýka. Z uvedeného je možné prijať za osvedčený záver, že minimálne rok sa otec s dieťaťom nestretol. Vzhľadom na vek dieťaťa, ktoré má tri roky, je nesporné, že dieťa otca v podstate vôbec nepozná, nemôže si ho pamätať, je pre neho cudzí človek.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k jednoznačnému záveru, že rozsah úpravy styku otca s dieťaťom bez prítomnosti matky súdom prvého stupňa nariadeným predbežným opatrením nie je správny, nie je v záujme mal. dieťaťa. Predovšetkým je potrebné prihliadnuť ku skutočnosti, že dieťa si otca nemôže, vzhľadom na jeho vek a dlhú dobu, kedy ho vôbec nevidelo, pamätať, v podstate ho nepozná, a preto odvolací súd považoval za nevyhnutné, aby rozsah styku otca s dieťaťom bol pravidelný a primeraný nielen útlému veku dieťaťa, ale i skutočnosti, že citové väzby medzi dieťaťom a otcom v súčasnosti neexistujú. Z týchto dôvodov považoval rozsah styku otca s mal. O. O. v rozsahu dve hodiny jedenkrát za týždeň, t. j. každú párnú sobotu a každú nepárnú nedeľu od 15:00 hod. do 17:00 hod. za v záujme mal. dieťaťa, na ktorý záujem predovšetkým prihliadal. Je nesporné, že musí dôjsť najskôr k nadviazaniu pravidelného kontaktu dieťaťa s otcom, vytvoreniu si vzájomných citových väzieb medzi dieťaťom a otcom a až následne bude možné rozsah styku otca s dieťaťom rozšíriť. Takto určený rozsah styku otca s dieťaťom nariadeným predbežným opatrením, za doposiaľ osvedčených okolností danej veci, považoval odvolací súd za dostatočný na obnovenie väzieb medzi dieťaťom a otcom.

Odvolaací súd nemohol, bez vykonania ďalšieho dokazovania (v konaní vo veci samej bolo nariadené znalecké dokazovanie), dospieť k záveru, že je v záujme maloletého dieťaťa, na ktorý záujem súd predovšetkým prihliadal, aby k styku dieťaťa s otcom dochádzalo v širšom rozsahu tak, ako navrhoval otec a bez prítomnosti matky, a to predovšetkým s prihliadnutím na útlý vek dieťaťa (X roky) a skutočnosť, že dieťa má určité návyky spojené so stravovaním a spánkom (i počas dňa), je nesporne naviazané na matku, ktorá sa oň stará od jeho narodenia a dlhodobo sa bez matky s otcom nestýkalo (z obsahu spisu vyplýva, že minimálne rok). Preto mal za to, že realizácia styku otca s dieťaťom musí spočiatku prebiehať v prítomnosti matky. Nejedná sa však o rozhodnutie nemenné, pokiaľ dôjde k zmene pomerov účastníkov, je možné uvedené rozhodnutie zmeniť rozhodnutím súdu alebo dohodou rodičov.

Pokiaľ sa matka domáhala úpravy styku v piatok a tvrdila, že otec tento deň nepracuje, odvolaací súd túto skutočnosť osvedčenú z obsahu spisu nemal, a preto úpravu styku ponechal na dni pracovného pokoja, t. j. sobotu a nedeľu.

Opätovne odvolaací súd považuje za potrebné poukázať na dočasnosť tejto úpravy, ktorá zásadne bude trvať iba do skončenia konania vo veci samej, ktorým je konanie o úprave práv a povinností rodičov k mal. O. O., vrátane styku otca s maloletou. V tomto konaní môžu obaja rodičia prednášať svoje návrhy a navrhovať dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Dočasná ochrana rodičovských práv otca dieťaťa je nariadeným predbežným opatrením zabezpečená v dostatočnom rozsahu, aby otec svoje právo podieľať sa na výchove dieťaťa mohol realizovať aj do rozhodnutia súdu vo veci samej. Nie je účelom predbežného opatrenia vyriešiť všetky sporné okolnosti danej veci, ani vykonávať dokazovanie a hodnotiť dôkazy a už vôbec nie bez vykonaného dokazovania hodnotiť pravdivosť alebo dôvodnosť písomných podaní účastníkov konania, v ktorých sú uvádzané závažné tvrdenia. Takýto postup súdu je možný iba v konaní vo veci samej, kde súd bude vykonávať dokazovanie navrhnuté účastníkmi, prípadne i sám je oprávnený vykonať dôkazy, podľa svojej úvahy tieto vyhodnotiť, každý dôkaz samostatne a všetky vo vzájomnej súvislosti a následne vo veci samej rozhodnúť podľa zisteného skutkového stavu s tým, že prihliadne predovšetkým na záujem mal. dieťaťa. Nariadením predbežného opatrenia poskytuje súd len predbežnú, dočasnú a nevyhnutnú ochranu ohrozeným právam účastníkom na základe osvedčených skutočností.

Z týchto dôvodov krajský súd uznesenie okresného súdu zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.